

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: J. Ú., zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 2. 2022, č. j. 20 Ad 14/2021-50,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanoveného advokáta Mgr. Ladislava Barty **se určuje** částkou 1 300 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 6. 2021, č. j. XA (dále jen „druhostupňové rozhodnutí“); tímto rozhodnutím žalovaná zamítla námitky stěžovatelky a potvrdila rozhodnutí žalované ze dne 19. 2. 2021, č. j. XB (dále také jen „prvostupňové rozhodnutí“). Posledně uvedeným rozhodnutím žalovaná zamítla žádost stěžovatelky o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).

[2] Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka požádala o přiznání invalidního důchodu dne 19. 1. 2021. Hlavním podkladem pro rozhodnutí byl posudek o invaliditě ze dne 10. 2. 2021 vypracovaný MUDr. A. P., podle něhož lze zdravotní stav stěžovatelky hodnotit jako dlouhodobě nepříznivý ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění, jehož rozhodující příčinou je anxiozně depresivní porucha. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je tak míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky stanovena na 25 % [kapitola V., položka 5c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se

stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity)].

[3] Proti prvostupňovému rozhodnutí, kterým žalovaná žádost stěžovatelky o přiznání invalidního důchodu zamítla, podala stěžovatelka námitky, k nimž doložila také lékařský posudek pro účely posouzení zdravotní způsobilosti k práci ze dne 25. 1. 2021 – podle tohoto posudku stěžovatelka pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu práce referenta pro pozemní komunikace odboru školství a rozvoje Magistrátu města Karviná. Podané námitky žalovaná druhostupňovým rozhodnutím zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Žalovaná při přezkumu námitek vycházela z nového posudku o invaliditě ze dne 17. 6. 2021, vypracovaného MUDr. M. R.; dle tohoto posudku míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky činí 15 %, přičemž rozhodující příčina poklesu pracovní schopnosti (anxiozně depresivní porucha) odpovídá položce 5b kapitoly V. výše citované vyhlášky, tj. lehkému postižení s rozmezím poklesu 15-20 %, nikoli středně těžkému funkčnímu postižení s rozmezím 25-35 %. MUDr. R. v posudku o invaliditě uvedla, že míru poklesu pracovní schopnosti stanovuje se zohledněním klinického stavu a jeho funkčního dopadu; pro stanovení vyšší míry poklesu pracovní schopnosti důvody nenachází.

[4] Proti druhostupňovému rozhodnutí žalované podala stěžovatelka žalobu, kterou krajský soud podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jako nedůvodnou zamítl. Před rozhodnutím ve věci samé nechal krajský soud vypracovat posudek o invaliditě posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě – podle tohoto posudku je míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky 20 %. Hodnocení posudkové komise proběhlo dle 21. 1. 2022 za přítomnosti stěžovatelky. Posudková komise měla k dispozici předchozí lékařské zprávy o zdravotním stavu stěžovatelky. Při jednání posudkové komise byla stěžovatelka plně orientovaná, komunikativní, vstřícná, odpovídala přiléhavě, v přiměřeném psychomotorickém tempu. Po celou dobu jednání byla koncentrovaná, pozorná, reagovala i doplňujícími odpověďmi a pohotově. Posudková komise proto uzavřela, že s ohledem na smíšenou úzkostnou a depresivní poruchu s lehkým postižením je míra poklesu její pracovní schopnosti 20 %; stěžovatelka je podle závěrů posudkové komise schopna nadále pracovat v nezkráceném úvazku. Posudkové komise také uvedla, že při hodnocení míry poklesu pracovní schopnosti nebylo možné zohlednit jednodenní amnézii, která se bez příčiny objevila pouze jednou v roce 2017 bez neurologických příznaků; stejně tak předchozí dočasné pracovní neschopnosti převažovaly pro nemoci somatické (akutní virový zánět střev, nachlazení apod.). Posudková komise výslovně také uvedla, že lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení (MUDr. P.) nadhodnotila zdravotní postižení, když jej klasifikovala jako středně těžké postižení – o takové postižení se podle závěrů posudkové komise nejedná, úroveň sociálního fungování stěžovatelky není významněji snížena, výkon denních aktivit není omezen; při léčbě dochází k atakám úzkosti ojediněle. Stejně tak měla posudkové komise k dispozici také zprávu o nezpůsobilosti výkonu k práci, ani to však neodůvodňovalo stanovení vyšší míry poklesu pracovní schopnosti.

[5] Na základě posudků, které měl krajský soud při posuzování žaloby k dispozici a které shledal přesvědčivými, úplnými a vypracovanými na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím k tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy, zamítl stěžovatelčinu žalobu. Krajský soud zdůraznil, že

pokračování

odlišné zařazení postižení stěžovatelky posudková komise MPSV vysvětlila, stejně tak vysvětlila, proč nebylo možné zvýšit míru poklesu pracovní schopnosti (tj. proč nebylo možné zohlednit další tvrzená zdravotní omezení stěžovatelky). A i přes jejich zohlednění by míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky nedosáhla požadovaných 35 %.

[6] Stěžovatelka napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, ve které odkázala na § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. s tím, že krajský soud posoudil právní otázku nesprávně. Podle názoru stěžovatelky se posudek posudkové komise MPSV dostatečně nevypořádal se zdravotním stavem stěžovatelky a bagatelizoval její problémy. Ze závěry posudkové komise stěžovatelka nesouhlasí a „*musí trvat na subsumování svých zdravotních obtíží pod klasifikaci přinejmenším v kapitole V (Duševní poruchy a poruchy chování), položce 5c se středně těžkým funkčním postižením*“. Zdůraznila, že celková míra poklesu měla být pro další zdravotní potíže navýšena o 10 %. Stěžovatelka také uvedla, že trvalí psychické potíže se zrcadlí také v nemožnosti adekvátního pracovního zařazení. Dlouhodobou pracovní neschopnost stěžovatelky posudek chápe jako nepodloženou, přestože se stěžovatelka nacházela v pracovní neschopnosti řadu měsíců, a to zjevně pro obtíže psychického charakteru. To se ostatně projevilo také v lékařském posudku pracovního lékaře ze dne 25. 1. 2021, podle něhož pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu práce referenta pro pozemní komunikace odboru školství a rozvoje na Magistrátu města Karviné, protože jí byla dána výpověď z pracovního poměru. Výkon povolání na jakékoli podobné pozici proto považuje kvůli svému zdravotnímu stavu za zcela nereálný.

[7] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznila, že podle závěrů všech lékařských posudků stěžovatelka invalidní není. I pokud by byla míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky navýšena o 10 %, jak stěžovatelka uváděla v kasační stížnosti, stále by se jednalo o pokles na 30 %, což pro závěr o invaliditě nepostačuje. Žalovaná proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka je řádně zastoupena.

[9] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Podle citovaného usnesení je tedy kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

[10] V nyní souzené věci Nejvyšší správní soud neshledal naplnění některého z výše uvedených typových případů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není přijatelná.

[11] Stěžovatelka napadala v kasační stížnosti především závěry posudkové komise MPSV, která posuzovala její zdravotní stav v průběhu řízení u krajského soudu. Je toho názoru, že posudková komise se dostatečně s jejím zdravotním stavem nevypořádala, její zdravotní omezení podhodnotila, přičemž nezohlednila ani pozbytí způsobilosti k výkonu dosavadní práce a fakt, že stěžovatelka byla z důvodů psychických potíží v dlouhodobé pracovní neschopnosti.

[12] K takovým námitkám soud předesílá, že podle ustálené judikatury je posouzení vzniku invalidity otázkou odbornou, medicínskou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud proto musí vycházet z odborných závěrů, nemůže si učinit úsudek o této otázce sám (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS; ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009-46; či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20). K hodnocení zdravotního stavu jsou povolány právě posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů).

[13] Posudek posudkové komise je v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je správní soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě odůvodnila, aby byly přesvědčivé i pro soud, který nemá (a ani nemůže mít) odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí (rozsudky NSS ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003-82, č. 526/2005 Sb. NSS; ze dne 14. 12. 2017, č. j. 5 Ads 158/2016-57, apod.). Předložený posudek pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad uvedených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na svůj mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna (srov. shora uvedený rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20, dále též rozsudek NSS ze dne 24. 2. 2004, č. j. 5 Ads 49/2003-136, anebo již zmiňovaný rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54).

[14] Jak již bylo uvedeno výše, požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. Při určování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se však vychází ze zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření, nikoliv ze subjektivních pocitů a stesků žalobce.

[15] Krajský soud v napadeném rozsudku zcela přesvědčivě popsal, jak hodnotil ve spise obsažené odborné podklady, zejm. zdůraznil, že posudková komise MPSV v Ostravě vysvětlila, proč hodnotila (na rozdíl od MUDr. P.) zdravotní stav stěžovatelky jako lehké postižení (tj. v rozmezí poklesu pracovní schopnosti od 15 do 20 %). Stejně tak krajský soud stěžovatelce vysvětlil, že posudková komise měla k dispozici zdravotní dokumentaci

pokračování

stěžovatelky (včetně lékařského posudku, podle něhož stěžovatelka pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu dosavadní práce), na základě níž hodnotila její zdravotní stav komplexně. Posudková komise MPSV také podle krajského soudu výslovně uvedla, proč nemůže zohlednit některé stěžovatelkou tvrzené obtíže – tyto obtíže totiž neměly oporu v doložené zdravotnické dokumentaci, přičemž dočasná pracovní neschopnost stěžovatelky byla zapříčiněna především somatickými onemocněními (akutní virový závět střev, nachlazení, eradikace *Helicobacter pylori* apod.). Tyto závěry krajského soudu stěžovatelka žádným konkrétním způsobem v podané kasační stížnosti nezpochybnila, pouze uvedla, že trvá na posouzení jejích zdravotních potíží jako středně těžkých, které měly být navýšeny o dalších 10 %.

[16] S ohledem na obsah podané kasační stížnosti, která se v podstatě omezila na pouhou negaci závěrů krajského soudu, Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem uzavírá, že žalovaná objektivně hodnotila všechny odborné podklady založené ve spise. Odborné posudky shledal krajský soud i Nejvyšší správní soud úplnými, přesvědčivými a správnými ve smyslu rozsudku NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20. Zejména posudek posudkové komise MPSV pořízený v průběhu řízení u krajského soudu se přesvědčivým způsobem vypořádal s tím, co stěžovatelka v kasační stížnosti namítala. Krajský soud se pak dostatečným způsobem vypořádal jak s dalšími zdravotními omezeními stěžovatelky a předchozí dlouhodobou pracovní neschopností stěžovatelky, tak i s tím, že dle lékařského posudku ze dne 25. 1. 2021 stěžovatelka pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu dosavadní práce. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že lékařský posudek vydaný pro účely posouzení zdravotní způsobilosti k práci nehodnotí, zda je posuzovaný invalidní, či nikoli. Zdravotní způsobilost je v tomto případě zkoumána ve vztahu ke konkrétnímu druhu práce. Posudek posudkové komise MPSV pořízený v průběhu řízení u krajského soudu naopak výslovně uzavřel, že stěžovatelka je schopna pracovat v nezkráceném pracovním úvazku s využitím své kvalifikace a praxe, v denních směnách.

[17] Z těchto důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto podanou kasační stížnost v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se s ohledem na skutečnost, že odmítnutí pro nepřijatelnost představuje zjednodušený meritorní přezkum (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), opírá o § 60 odst. 1 a 2 (nikoli však odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaná měla ve věci úspěch, nicméně právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti vůči neúspěšné stěžovatelce jí podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nenáleží.

[19] Zástupci stěžovatelky, který jí byl ustanoven usnesením krajského soudu ze dne 15. 10. 2021, č. j. 20 Ad 14/2021-24, Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby, kterým je podání kasační stížnosti. Za tento úkon mu náleží odměna ve výši 1 000 Kč [§ 7 bod 3., § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 S., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tj. částka 1 300 Kč; tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 2. března 2023

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu